

GAZETA LWOWSKA

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do domu 4.80 — z dostawą 5.30 — Zamiejscowa miesięcznie z przesyłką pocztową 5.30 — Zagranicą 7.00 zł.
P. K. O. 141.690.

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ej POŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

CENA NUMERU 20 gr.

Biura Redakcji i Administracji: pl. Smolki 3. I p.
Telefon Redakcji 21-18, Administracji 21-17.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 11 do 12
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte wolne od opłaty

Terror w Niemczech.

Cały szereg zamachów bombowych w Niemczech, zwłaszcza północnych i w Berlinie — wybuch bomby w Reichstagu, — wywołał wielkie zaniepokojenie w opinii i skłonił władze niemieckie do energicznej akcji, mającej na celu wykrycie sprawców i organizatorów tych zamachów.

Od początku nie ulegało dla nikogo wątpliwości, że poszczególne zamachy, mimo, że ich terenem były odległe od siebie miejscowości, pozostają z sobą w ścisłym związku i że ręka ukryta, energiczna i zdecydowana na wszystko, kieruje całą tą groźną i tajemniczą akcją. Widać było, że nie tylko w tajnych schowkach fabrykuje się materiały wybuchowe, ale, że gdzieś i na dnie psychiki niemieckiej kryją się instynkty przewrotowe i niszczyielskie, które nienawidzą Republiki i dawnych wrogów z wojny światowej i którym tempo restytucji potęgi niemieckiej, przeciw tak szybkie, wydaje się jeszcze zbyt wolne, a kierunek ewolucji państwowej Niemiec fałszywym. Ryzykanctwo, dzikość i opaczny romantyzm opętały głowy tych szulerów politycznych, zdecydowanych na wszystko, byle dać ujście nienawiści i niszczyielskim instynktom.

Policja niemiecka w całym szeregu miejscowości przystąpiła do akcji bardzo intensywnej, otoczonej najgłębszą tajemnicą. Tajni agenci operowali równocześnie w Berlinie, Hannoverze, Hamburgu i w całym szeregu miejscowości w północnych prowincjach. Rezultatem tych poszukiwań były sensacyjne aresztowania. W Berlinie aresztowano Ernesta von Salomona, Wernera Lassa, Hansa Techowa oraz dr. Salingera, u którego Salomon mieszkał. Salomon i Techow brali udział w zamachu morderczym na ministra spraw zagranicznych Rathenaua i skazani byli na paroletnie więzienie. Są członkami organizacji »Consul«, której celem jest przewrót wewnętrzny i wojna nazwona, środkami, terror w stosunku do przeciwników politycznych i bezwzględne posłuszeństwo i zachowanie tajemnicy ze strony członków, nad którymi czuwają sądy tajne, karzące śmiercią nieposłusznym i zdrajców. Zrozumieć stąd łatwo, że niełatwo wydobyc dokładne zeznania z oskarżonych. Mimo to, przyznali się do tego, że wiedzieli o przygotowywaniu zamachów.

Równocześnie w mieście Itzenhoe aresztowano całą redakcję pisma radykalno-prawicowego »Landvolk«,zywającego chłopów do nieplacenia podatków i do oporu przeciw władzom. Kierownikiem tego pisma był Bruno von Salomon, brat aresztowanego w Berlinie, Ernesta, twierdzącego, że zajmował się pracami literackimi. Równocześnie i w innych miejscowości nastąpiły liczne aresztowania, a zapowiadają dalsze o charakterze może nawet sensacyjnym.

Jak z ostatnich wiadomości wynika, zamachowcy pozostawali w kontakcie z narodowymi socjalistami. Redaktorzy »Schleswig-holsteinische Tageszeitung«, organu tej partji, zostali aresztowani.

Nie ulega bowiem wątpliwości, że

Marszałek Piłsudski powrócił wczoraj do Warszawy.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 września. Wczoraj popołudniu powrócił do Warszawy Marszałek Piłsudski. Natychmiast po powrocie odbyła się w godzinach wieczornych w Belwederze konferencja P. Marszałka z Premierem Świat-

skim i Min. Skarbu Matuszewskim. Niewątpliwie konferencja ta będzie miała duży wpływ na dalsze kształtowanie się sytuacji politycznej wewnątrz kraju.

Rząd Labour Party

przedkłada nowe propozycje rozbrojeniowe.

Genewa, 13 września. (PAT.). Szwajcarska Agencja teograficzna donosi, że w kołach Ligi Narodów z całą pewnością twierdzą, że delegacja brytyjska w wykonaniu zlecenia rządu Labourystów ma wnieść do komisji rozbrojeniowej Zgromadzenia Ligi nowe propozycje, zmierzające do przyspieszenia rozbrojenia, przyczem delegacja brytyjska, podobno uważa się za

zupełnie niezwiązaną żadnymi poprzednimi oświadczeniami rządu konserwatystów i pragnie pójść w tej dziedzinie po zupełnie nowej drodze.

Po osiągnięciu porozumienia angielsko-amerykańskiego w sprawie zbrojeń na morzu nastąpi zwołanie ogólnej konferencji morskiej, poczem na początku roku przyszłego zostanie zwołana komisja rozbrojeniowa.

Manewry floty sowieckiej na wodach polskich.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 września. Flota bałtycka Z. S. S. R. w składzie z okrętów linjowych, 1 lekkiego krążownika i 6 kontrtorpedowców, po złożeniu wizyty w portach niemieckich, odbyła demonstracyjne ćwiczenia na wodach Rzplitej Polskiej bez uprzedniego proszenia o zezwolenie. Według wiadomości, otrzymanych z Gdyni, manewry odbyły się w sposób następujący: dnia 9 bm. około godz. 9-tej wiecz. zauważono na Helu ożywioną sygnalizację reflektorami w odległości ok. 15 mil, a następnie skoncentrowanie światła wszystkich reflektorów na pół

wyspie helskim. W dniu 10 bm. ok. godz. 8-mej rano cała wymieniona wyżej flota przeszła równoległe do półwyspu Hel w odległości ok. 2 mil morskich (co jest naruszeniem wód terytorjalnych) i minęła o godz. 8.30 cypl Helu, zachowując tę samą odległość od brzegu i wchodząc do zatoki gdańskiej w kierunku Gdyni. Po wykonaniu kilkunastu ewolucyj bojowych, flota sowiecka skierowała się na północny wschód. Tego samego dnia wieczorem zauważono ponownie z Helu ożywioną sygnalizację okrętów sowieckich.

Francuski minister handlu w Polsce.

Poznań, 13 września. (PAT.). Dziś w południe przybył z Paryża do Polski francuski minister przemysłu i handlu Bonnefous w towarzystwie radcy ambasady polskiej w Paryżu Węclawowicza oraz swojego osobistego sekretarza.

Na dworcu w Zbąszynie oczekiwał ministra ambasador francuski w Warszawie. Po powitaniu na dworcu goście odjechali samochodami do Bonikowa gdzie ambasador Chłapowski podejmował ich śniadaniem. Goście przybędą jutro rano do Poznania.

akcją kosztowną i trudną kierowali ludzie dysponujący wielkimi funduszami. Narzędzia ich bowiem, bezpośredni sprawcy zamachów, byli niemal wszyscy ludźmi ubogimi i w wielu wypadkach bezrobotnymi. A w związku z tem, jest rzeczą interesującą śledzić zachowanie się skrajnie prawicowej prasy niemieckiej.

Organy panów Hugenberg i Hitlera zrazu z sympatją odnosiły się do akcji wywrotowej, z całą energią stwarzały atmosferę, sprzyjającą dążeniom przewrotowym i zamachom, i kpiły z bezsilności władz, niemogących odkryć sprawców. Z chwilą jednak odkrycia spryszczenia, p. Hitler wyparł się natychmiast zamachowców, a organy potentata finansowego, p. Hugenberg zaczęły ich nagle ostro potępiać. Śledztwo zapewne okaże, jak dalece czynniki polityczne radykalnie prawicowe wmięszane są w akcję za-

machową. Z prasy jedyna »Deutsche Zeitung«, pozostająca w kontakcie i z Hugenbergiem i ze znanym przywódcą wszech Niemców Classem, występuje w obronie aresztowanych i atakuje władze.

Nauka, która się da wyciągnąć z tych groźnych zająć, jest jasna. Byt i rozwój republiki niemieckiej związane są z ugruntowaniem pokoju. Dążenia rewizyjne pseudopacyfistów i nawet niektórych pacyfistów niemieckich wychodzą na szkodę republice niemieckiej, gdyż stwarzają stan niepewności i napięcia, sprzyjający dążeniom przewrotowym. Republikanie niemieccy, rewizjonizmem swoim nie prześlągają swoich wrogów wewnętrznych, lecz przeciwnie, dają im w ten sposób nową broń przeciw sobie.

P. PREZYDENT WYJECHAŁ DO STAROGARDU.

Warszawa, 14 września. (AW.). Dziś o godz. 10 rano p. Prezydent Rzeczypospolitej wyjeżdża do Starogardu na uroczystości 15-lecia 2 pułku szwoleżerów. P. Prezydent powróci do Warszawy 16 bm.

UCHWAŁY EPISKOPATU POLSKIEGO.

Poznań, 14 września. (AW.). Odbyło się tu posiedzenie komisji prawnej episkopatu polskiego, w którym wzięli udział: prymas Hlond, kard. Kakowski, arcybiskupi Teodorowicz, Sapieha, Jałbrzykowski i biskup Szęłęk. Postanowiono utworzyć ogólnokrajową Centralę Akcji Katolickiej w Poznaniu i polecić zorganizowanie tej naczelnej instancji ruchu katolickiego w Polsce ks. infuł. Adamskiemu. Uchwalono, że pierwszy ogólnopolski kongres eucharystyczny odbędzie się dnia 20—22 czerwca roku przyszłego w Poznaniu.

MIĘDZYKRAJOWY KONGRES RADJOWY.

Warszawa, 14 września. (A. W.). Na kongres międzynarodowego komitetu doradczego dla spraw radijowych wyjechali do Hagi: prezes delegacji polskiej kpt. dr. Politowski, delegat Min. Pocht i Telegr. inż. Liberecki, delegat Min. Komunikacji kpt. inż. Bylewski i delegat instytutu radijowego prof. inż. Grochowski. Na kongresie omawiane będą zagadnienia międzynarodowej komunikacji radijowej.

O POROZUMIENIE MORSKIE.

Londyn, 13 września. (PAT.). Ambasador Stanów Zjednoczonych w Londynie wręczył Mac Donaldowi od powiedź Stanów Zjednoczonych na propozycje morskie Anglii. Treść odpowiedzi nie została podana do wiadomości publicznej. W komunikacie urzędowym podano, że Mac Donald udaje się do Ameryki dnia 28 bm. W związku z tym komunikatem w kołach urzędowych wypowiadają poglądy, że odpowiedź Ameryki musiała przekonać Mac Donalda, iż jego osobisty kontakt z prezydentem Stanów Zjednoczonych może przyczynić się do usunięcia różnic w zapatrywaniach obu stron na sprawę porozumienia morskiego.

SKAZANIE PECHEGO.

Budapeszt, 13 września. (PAT.). Czeski funkcjonariusz kolejowy Pecha, aresztowany dnia 28 czerwca b. r. na stacji granicznej Hidas Nemety pod zarzutem szpiegostwa, został dziś przez trybunał wojskowy w Budapeszcie skazany na 5 lat ciężkiego więzienia. Drugi oskarżony Jan Toth skazany został na 3 lata ciężkiego więzienia.

NOWE NAPADY ARABÓW.

Wiedeń, 13 września. (PAT.). »Neue Fr. Presse« donosi z Jerolimy, że grupa Arabów zaatakowała kolonię Mahnaja w Galileji. Dwóch Żydów zostało ciężko rannych. Również do kolonii Mishmar Bajardew wtargnęli Arabi i dokonali plądrowania.

Polska młodzież akademicka na Litwie.

Od dwóch lat młodzież polska na Litwie, kształcąc się w wyższych uczelniach krajowych i zagranicznych, zbiera się co rok przy końcu ferii letnich w Kownie, aby zamknąć bilans swej całorocznej pracy społecznej i nakreślić jej plan na najbliższą przyszłość.

Ostatniej soboty i niedzieli odbył się w Kownie trzeci z kolei zjazd, jako walne zgromadzenie związku polskiej młodzieży akademickiej Litwy, założonego w listopadzie ubiegłego roku na podstawie uchwał dwóch poprzednich zjazdów. Ten trzeci zjazd był stosunkowo najliczniejszy i miał najpoważniejszy program pracy. Obrady zajął prezes tymczasowego zarządu związku p. St. Mikulicz-Radecki. Na przewodniczącego zjazdu obrany został przez aklamację p. A. Gojzewski.

Po odczytaniu gratulacji i depesz w imieniu polskiego komitetu organizacyjnego i towarzystwa „Pochodnia“, wygłosił przemówienie prezes tego towarzystwa, p. Budzyński. Właściwie obrady zapoczątkowało sprawozdanie zarządu związku, w którym sekretarz p. Z. Ugliński zobrazował historię i obecny stan ruchu organizacyjnego naszej młodzieży akademickiej na Litwie. Początki tego ruchu datują się od chwili, gdy pierwsi wychowankowie polskich szkół średnich na Litwie zaczęli opuszczać ławę szkolną i udawać się na wyższe studia. Wtedy też zostały ustalone podstawowe cele i zasady tego ruchu, głoszące, że naczelnym obowiązkiem polskiej młodzieży akademickiej Litwy jest stworzenie w przyszłości kadry inteligencji, która by potrafiła stać na straży praw i interesów narodowych 200-tyśięcnej ludności polskiej w tym kraju.

Dla lepszego przygotowania do swych przyszłych zadań młodzież ta zaczęła tworzyć własne zrzeszenia i obecnie niema już środka uniwersyteckiego, w którymby Polacy z Litwy byli nie zorganizowani. W ubiegłym roku akademickim 1928/29 do liczby zrzeszeń tych przybyły dwa nowe: związek studentów-Polaków z Litwy w Bernie Morawskim i korporacja „Antevia“ w Kownie. Z biegiem czasu wyłoniła się konieczność centralizacji ruchu organizacyjnego, wyrazem czego było wydawanie od kwietnia 1927 r. w Kownie pisma „Iskry“, a następnie założenia związku polskiej młodzieży akademickiej Litwy.

Sprawozdania z życia i działalności poszczególnych środowisk akade-

mickich przedstawiają korzystny stan rzeczy. Środowiska takie znajdują się w Wiedniu, (korporacja „Samogitia“, która pozatem nawiązała bliższe stosunki z jugosłowiańskim związkiem młodzieży akademickiej „Sloga“, bułgarskim „Otiec-Peisiej“, oraz ze związkiem studentów-Litwinów „Lithuanja“), w Antwerpii, Brukseli, Gandawie, Liège i Gembloux, dalej w Paryżu, Nancy i Grenoble, wreszcie w Pradze i Bernie morawskim.

Ostatnie sprawozdanie wygłosił p. Z. Mirowski, prezes Zjednoczenia Polaków Studentów Uniwersytetu Litew-

skiego. Zjednoczenie skupia w sobie 75 proc. młodzieży polskiej, studującej na Uniwersytecie litewskim. W grudniu ub. r. Zjednoczenie wzięło udział po raz drugi w dorocznym wyborach do przedstawicielstwa studentów Uniwersytetu w Kownie, uzyskując razem 136 głosów (2 mandaty).

Działalność samopomocowa związku polskiej młodzieży akademickiej Litwy opiera się głównie na funduszach towarzystwa „Pochodnia“, któremu walne zebranie uchwaliło wyrazić uznanie i podziękowanie.

K. B.

Uroczysta dekoracja przedstawicieli państw zagr. w Poznaniu.

Poznań, 13 września. (PAT). Dziś, w drugim dniu pobytu przedstawicieli państw zagranicznych w Poznaniu, goście zwiedzali w dalszym ciągu P. W. K. Dostojnym gościom towarzyszyli Minister Kwiatkowski, Minister Bertoni oraz przedstawiciele P. W. K.

O godz. 12.30 odbyła się uroczysta dekoracja poszczególnych delegacji zagranicznych. Czechosłowacki minister przemysłu Nowak i minister łotewski Petrowicz odznaczeni zostali orderami Polonja Restituta I. klasy z wielką wstęgą, przedstawiciel Włoch Pilotti i przedstawiciel Finlandji Jervinem komandorjami z gwiazdą, przedstawiciel Jugosławiji komandorją. Udekorowani wyrazili podziękowanie i zapewnili o przyjaznych uczuciach dla Polski, zarówno osobistych jak i narodów, które reprezentują. Następnie na Zamku

poznańskim odbyło się śniadanie, wydane na cześć gości, w czasie którego wygłosił przemówienie Minister Kwiatkowski.

Warszawa, 13 września. (PAT). Dnia 13 b. m. Minister Rolnictwa Niezabytowski w obecności podsekretarza stanu tegoż Ministerstwa Wiktora Leśniewskiego oraz wyższych urzędników, dekorował Ministra Rolnictwa republiki łotewskiej Artura Alberingasa wielką wstęgą orderu Polonja Restituta.

Warszawa, 14 września. (A. W.). Dziś przybywa do Warszawy incognito minister Szwecji Malmberg, który będzie przyjęty przez szefa sztabu głównego gen. Piskora i drugiego Wiceministra spraw wojsk. gen. Fabrycego.

Uchwały klubu P. P. S.

Konferencja stronnictw centrowo-lewicowych.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 14 września. Po całodziennych obradach pod przewodnictwem posła Niedziałkowskiego, Klub P. P. S. powziął wczoraj uchwałę, w której wyraża przekonanie, że najbliższemu zadaniem Sejmu powinno być wyjaśnienie stosunku ciała ustawodawczego do systemu rządów, reprezentowanych przez Premiera Świtalskiego. Jako jedyne wyjście z sytuacji Klub widzi wyrażenie votum nieufności i żądanie dymisji gabinetu Premiera Świtalskiego.

Klub P. P. S. powstrzymał się jed-

nak od ogłoszenia uchwał co do stanowiska zarówno w sprawie zwołania nadzwyczajnej sesji sejmowej, jak i udziału w konferencji zapowiedzianej przez Premiera.

Dziś odbędzie się posiedzenie t. zw. centrolewu w udziale N. P. R. prawnicy, Chadejki, Piasta, Wyzwolenia, Stronnictwa Chłopskiego i P. P. S. Na posiedzeniu tem mają zapaść uchwały w sprawie wzięcia udziału w konferencji z Rządem, oraz w sprawie zwołania nadzwyczajnej sesji Sejmu.

Dalsze starcia sowiecko-chińskie.

Interwencja Anglii?

Wiedeń, 13 września (PAT). „United Press“ donosi z Mukden, że według komunikatu rządu mandzurskiego rozpoczęły się dnia 12 września rano w pobliżu Si-Feng-Ho, ataki wojsk sowieckich przy pomocy karabinów maszynowych, armat i samolotów. Po trzygodzinnej walce udało się Chińczykom odeprzeć ataki. Ponadto donoszą, że silne oddziały sowieckie zaatakowały stację pograniczną Mandzuli i zniszczyły wiele budynków.

Berlin, 13 września. (PAT). Telegraphenunion donosi, że władze nankińskie otrzymały wiadomość, jakoby rząd angielski zgromadził nad granicą

chińsko-tybetańską znaczne siły wojskowe. Chiński minister spraw zagranicznych zwrócił się do posła angielskiego w Pekinie, dotychczas jednak nie otrzymał w tej sprawie odpowiedzi.

Moskwa, 13 września. (PAT). Oficjalny komunikat donosi: G. U. P. dokonał rewizji i aresztowań wśród zamieszkałych w Leningradzie Chińczyków. W czasie rewizji skonfiskowano towarów i walut wartości 100 tysięcy rubli. Podobne aresztowania, o czym już komunikat oficjalny nie wspomina, odbyły się również i w wielu innych miejscowościach związku sowieckiego.

Pos. Reich o stosunkach w Palestynie.

Uchwały sjonistycznego komitetu wykon.

Londyn, 13 września. (PAT). W ciągu ostatnich kilku dni obradował w Londynie komitet wykonawczy światowej organizacji sjonistycznej oraz komitet administracyjny rozszerzenia Agencji Żydowskiej. W obradach które zakończyły się wczoraj brał udział delegaci Żydów polskich, posłowie Reich, Farbstein i Grynbaum.

Poseł Reich, przed samym wyjazdem udzielił korespondentowi PAT.

następujących informacji o odbytych obradach:

Obrady komitetu wykonawczego sjonistów poświęcone były rozpatrzeniu stosunków do Arabów i do Żydów brytyjskich. Na obradach tych zarysowała się jednomyślna tendencja, aby dojść do bezpośredniego porozumienia z przywódcami Arabów w Palestynie i znaleźć platformę zgodnego, sąsiedzkiego współdziałania. Równocześnie postanowiono dążyć do wzmo-

żenia elementu żydowskiego w Palestynie przez wzmożenie emigracji z Niemiec, Polski i całej wschodniej Europy. Rozpatrywano również sprawę odszkodowań dla Żydów, ofiar wypadków palestyńskich i wyłoniono delegację, która udała się do sekretarza stanu kolonji imperjum brytyjskiego lorda Pasfielda i otrzymała od niego przyrzeczenie, że administracja brytyjska wypłaci stosowne odszkodowania.

Na obradach komitetu administracyjnego rozszerzenia Agencji Żydowskiej przyjęto do zatwierdzającej wiadomości postanowienia komitetu sjonistów.

Ponadto zajęto się sprawą rozdziału sum zebranych w drodze dobrowolnych składek na rzecz ofiar wypadków w Palestynie. Na ten cel zebrano przeszło 400.000 f. szterl., czyli 17 milionów złotych.

Odpowiedź sowiecka na propozycje Anglii.

Moskwa, 13 września. (PAT). Prasa ogłasza tekst zaproszenia rządu brytyjskiego do podstawowego wysłania do Londynu przedstawiciela sowieckiego, jak również tekst odpowiedzi Litwinowa na to zaproszenie, doręczone w dniu wczorajszym charge d'affaires norweskiemu w Moskwie.

Odpowiedź sowiecka brzmi: Rząd Z. S. S. R. przyjął do wiadomości oświadczenie rządu angielskiego, w którym ten ostatni, powołując się na deklarację z dnia 6 września b. r., zaprasza rząd sowiecki do ponownego wysłania swego przedstawiciela do Londynu na dzień 24 b. m. w celu rozpatrzenia wspólnie z angielskim urzędem spraw zagranicznych kwestji proceduralnych. Rząd sowiecki wyraża zgodę na wysłanie do Londynu w oznaczonym dniu swego przedstawiciela, zaopatrzonego w niezbędne pełnomocnictwa. Datę wyjazdu swego przedstawiciela rząd sowiecki zakomunikuje rządowi angielskiemu w najbliższym terminie.

Moskwa, 14 września. (A. W.). W piątek odbyło się posiedzenie rady komisarzy ludowych pod przewodnictwem Rykowa. Na posiedzeniu tem zdał Litwinow sprawozdanie z rokowań między Anglią a Sowietami, oraz przedstawił treść odpowiedzi rosyjskiej, wysłanej do Anglii. Rada wyraziła zgodę na krok komisarza spraw zagr. w sprawie stosunków dyplomatycznych z Anglią i postanowiła wysłać posła sowieckiego w Paryżu Dowgalewskiego do Londynu.

Komitet Ekonomiczny.

Warszawa, 14 września. (A. W.). Posiedzenie Komitetu Ekonomicznego Rady Ministrów zwołane będzie w połowie przyszłego tygodnia celem załatwienia bieżących spraw gospodarczych.

Podwyższenie pensji kardynałskich.

Jednym ze skutków układu lateńskiego jest także podwyższenie pensji kardynałów kurjalnych.

Według wiadomości, otrzymanych z Rzymu, Ojciec św. postanowił, aby pensje wszystkich mieszkających w Rzymie kardynałów kurjalnych podwyższone były od 1 lipca r. b. z 22.000 na 100.000 lirów rocznie. Rozporządzenie to ma obejmować 25 książy Kościoła.

Jednocześnie dodatek roczny, wypłacany tym kardynałom, którzy są prefektami lub sekretarzami kongregacji, ma być podwyższony z 6.000 na 25.000 lirów.

Niemcy wobec przedstawień polskich.

Katowice, 13 września. (PAT.). Pragnąc zatrzeć fatalne wrażenie wypadków opolskich, dyrekcja teatru niemieckiego w Bytomiu zaproponowała scenie polskiej rozpoczęcie występów gościnnych Teatru Polskiego na Śląsku Opolskim już w miesiącu wrześniu. W myśl konkretnych obietnic niemieckich, w dniu dzisiejszym odbyć się miało pierwsze przedstawienie teatru katowickiego w Zabrze. Przedstawienie miało się odbyć, stosownie do solennego przyrzeczenia teatru niemieckiego, niezależnie od toczących się pertraktacji w sprawie zasadniczego uregulowania kwestji teatralnych przedstawień na Górnym Śląsku. Pertraktacje te napotkały na wielkie trudności z powodu stanowczego przeciwstawienia się Niemców urzeczywistnieniu gościnnych występów polskich w Opolu. Dążąc do wywarcia na tok pertraktacji presji, Niemcy chwycili się jednocześnie środka, zrywającego w ostatniej chwili zapowiedziany już od kilku tygodni występ Teatru Katowickiego w Zabrze. Teatr w Zabrze był już zupełnie wyprzedany, wobec tego zarówno Teatr Katowicki jak i organizacja na Śląsku Opolskim narażone zostały na poważne straty materialne.

